

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

בעניין:

1. טלית תקשורת בע"מ

2. יהודה טלית

3. ליאת טלית-אל

ע"י ב"כ עוזי מיכאל כספי ושות'

ג ג ד

התובעים

1. מראות אימג' בע"מ

Getty Images Inc.

3. 33 צלמים זרים (אמריקאים)

ע"י ב"כ עוזי גלעד קורינאלדי

הנתבעים**ההחלטה**

לפני בקשה להעברת מקום הדיוון בתביעה מחוסר סמכות מקומית.

ענינה של התביעה דן מקורה בחלוקת מסחרית שנתגלעה בין המבוקשת מס' 1, טלית תקשורת בע"מ ("טלית תקשורת") לבין המשיבה מס' 1, מראות אימג' בע"מ (מראות אימג') בדבר תשלום בסך של כ-3,000 \$ (שלושת אלף דולר אמריקאי) בתוספת מע"מ, עבור רישיון שימוש الشرכשה טלית תקשורת מראות אימג' בצלות שהוכנו על ידי מראות אימג' לביקשת טלית תקשורת בהן כוללים סרטוניים ממגר הסרטוניים שברשות מראות אימג' מכוח הסדרים והסכמי שיש לה על פי הצהרתה, עם המשיבה מס' 2, ("GettImages").

משלא הגיעו הצדדים להבנה בקשר עם הקלטות משכנן ותוכנן, הוגשה התביעה נשוא בקשה זו.

טענות המבוקשים

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

1. המבקשים מפנים לסעיף 66 לכתב התביעה בו נאמר לעניין הסמכות המקומית:

"לאור מקום ביצוע ההפרות בתחינת הכלים YPS המשודרת בכל רחבי הארץ".

לטענתם, אמרה זו איננה בה כדי להקנות לבית המשפט בירושלים סמכות מקומית לדון בתביעה.

לטענת המבקשים תקנה 3(א) לתקנות סדר הדין האזרחי תשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות") אינה חלה במקרה הנדון, אלא תקנה 3(א1) לתקנות (כפי שתוקנה בשנת 1998), וכשהם סומכים ידיהם על ההחלטה שניתנה בת.א. (רשל"צ) 5183/02 **החברה המאוחצת למזורה הקروب בע"מ נ' טיולי יחד בע"מ**, לפיה תקנה 3(א1) מסייגת את תחולתה של תקנת משנה 3(א) לתקנות. פועל יוצא מכז הוא, שלאור להיות מקום מושבה שלishi 1 בתל אביב, ומקום מושבם ועסקיהם של הנتابעים אף הוא בתל אביב, הרי הסמכות מוקנית לבית המשפט המוסמך במחוז תל אביב. זאת, חרף שאין למשיבת 1 סניפים נוספים בישראל. לעניין זה נטען כי נפסק בעבר שאין מקום לעשות אבחנה בין טובע "חד סניפי" לבין טובע "רב סניפי", כפי שנפסק על ידי כב' השופט מ' שידלובסקי-אור בבר"ע 3216/01 הטלויזיה החינוכית הישראלית נ' ישראל סאן (לא פורסם) (להלן: "פרשת הטלויזיה החינוכית").

טענות המשיבים

2. הסמכות המקומית קניה לבית משפט זה לאור תקנה 3 לתקנות, על פי החלטה הנוגעת למקומות ביצוע הפרת זכות היוצרים המתבצעת בשידור טלוויזיה בלוני המשודר בכל הארץ, דהיינו על פי:

"מקום המעשה או המחדל שבשלו טובעים" (תקנה 3(א)(5)).

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

לדידם, תקנה 3(א) אינה חלה ממשום שהיא מתייחסת לארגן שיש לו מספר סניפים, ואילו למשיבה 1 אין סניפים אלא מקום עסק אחד ויחיד. מטעם זה, לשיטתם, ההחלטה בבר"ע 3216/02 אינה חלה, וגם אם חלה, בטעות יסודה ואני בבחינת תקדים מחייב, באשר מדובר בהחלטה של בית משפט מחויז, ובמקרה הטוב אינה מנחה בלבד.

המשיבים טוענים, כי התקנה תוקנה בשנת 1988 לאור "הלכת פולג" (רע"א 94/94 לוי נ' פולג, פ"ד מט(2) 731), כדי להבחין בין עסק בודד לבין גוף מסחרי עם פרישת סניפים בכל הארץ.

יש לפרש לשיטתם, תקנה זו כמתיחסת לגוף בעל סניפים רבים שכן אחרת אין משמעות להוספת התקנה, מה גם שפרשנות זאת תביא לשילילת החלטות בתקנה 3. ביום פחות מעמדם של כללי הסמכות המקומית (הכפר הגלובלי). (ראו בש"א (י-ס) 2841/03 רשות אלקטרונית בע"מ נ' מראות אימג', תק-מח, 2003(4), 1445. (להלן: "בענין רעות").

תשובה המבוקשים

3. בתשובתכם מוסיפים המבוקשים וטענים כי הוואיל ובקשה דנו דין הרשם, הרי שהחלטת בית המשפט בפרשת הטלויזיה החינוכית הינה הלכה מנהה כלפי בית משפט של דרגה נמוכה יותר, על פי סעיף 20(א) לחוג יסוד: השפיטה. (בג"ץ 653/03 **מביע מוצאים לאור בע"מ נ' סגן נציב מס הכנסה**, פ"ד לט(3) 29). לאור העובדה כי בתי משפט השלום פוסקים על פי 'פרשת הטלויזיה החינוכית' יש מקום לשמור על איחדות הפסיקה (ת.א. (ת"א) 10999/03 **אמ"ת רשות מוסדות חינוך בישראל נ' עיריית תל אביב-יפו** (טרם פורסם) (2004).

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

דין

4.ylan מועדות פניך' בבואך להגיש תביעה? זהה השאלה הראשונה בפתחת הлик משפט, ובמקרה שלפני, ראשית מבחינת המקום.

התביעה הוגשה בירושלים, הויאל ולטענת המשיבים, הפרת זכויות היוצרים שלהם נעשית בכל הארץ בשידורי הטלווין, והואיל והשידורים נקלטים אף על ידי לקוחות חברת yes בירושלים, הרי שההתביעה הינה בגדרה של תקנה 3(א)(5) לתקנות הקובעת:

"**(א) טובענה שאינה יכולה במרקען תוגש לבית המשפט שבאיוזר שיפוטו מצוי אחד מלאה:**
(1)...
(2)...
(3)...
(4)...
(5) מקום המעשה או המחדל שבולו טובעים."

למעשה המבוקשים אינם חולקים על כך שישידורייהם נקלטים בכל הארץ, לרבות ירושלים, ואין גם משמעות לשאלת היכן ממוקם המשדר. לפיכך יש לבחון אם אמן מקום המעשה או המחדל, הוא הגובר.

ד"ר י' זוסמן בספרו סדרי הדין האזרחי, מהדורה שבעית 1995 כולל, בדיון בתקנת משנה זו, את מקום הבירור ל התביעה נזיקין, וכן התביעה להחזרת כסף שנגבה שלא דין ע"י משרד החוץ"פ, מקום מושבו של משרד החוץ להפעלה. כמו כן הוא מפנה, בהערת שולמים, לבר"ע 253/72, כ"ז(1) 361, שם נקבע כי:

"**בתביעת נזיקין בעילה של גניבת עין, לפי סעיף 59 לפקודת הנזיקין, מוסמך לדון בית המשפט של המקום בו מוכר הנتابע את הסchorה**" (שם, 77).

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

5. בדונו בתקנת משנה זו, דין המחבר א' גורן, בספרו סוגיות בסדר דין אזרחי, הוצאה סיגא 2003, מפנה ל蹶ה של תביעה בגין גניבת עין, מקרה שבו, כפי שצינו, לא היה קשר חזוי בין הצדדים. המדובר בתביעה חב' גיוחן ווקר המשווקת ויסקי, נגד נתבעת שמכרה ויסקי תוך שימוש בתוויות דומות. מקום עסקיה של הנתבעת היה חיפה. בהמ"ש העביר הדיון מירושלים ליפה, אולם בימ"ש לעורורים הפך החלטה זו וקבע, כי מקום השיפוט הינו ירושלים על פי תקנה 3(א)(5). (שם, 24).

בעניין רעות (בש"א 2841/03 הניל), התייחסתי להפרת זכויות יוצרים באתר אינטרנט והגעתי למסקנה כי יש לפרש את תקנה 3(א)(5) כחלה גם בתחום זה.

(ראו גם נושא **כהן-צוריאל**, סמכות השיפוט באינטרנט, שעריך משפט כרך א', חוברת 2, Compuserve V. Patterson, 1996, WL 405356 (6th cir (ohio) ; 1997

Zippo Manufacturing Company V. Zippo Dot com, INC. (925, F. Supp. 1126, 1123-24 (W.D.Pa. 199)

6. המבקשים טוענים כי התקנה הניל נסогה בפני תקנה 3(א) לתקנות, (תיקון תשנ"ח) הקובעת:

"על אף האמור בתקנת משנה (א), יהיו לעסקו של התובע מספר סניפים, והיה אחד מהם בתחום השיפוט שבו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע, תוגש התובענה לבית משפט באותו תחום שיפוט".

הմבקשים מפנים, בין היתר,ספרו של א' גורן, הניל המציין כי תקנת המשנה מגבילה את התובע ביישום תקנת משנה (א).

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

7. המבקשים אף טוענים כי אין נפקות למספר הסניפים, די אם למשיבה 1 סניף או שמשרדה ממוקם בתל-אביב על מנת להכיפה לתקנה זו, כשהם סומכים ידם על דברי כב' השופטת מ' שידלובסקי-אור בבר"ע 3216/01 הטלויזיה החינוכית הישראלית נ' ישראל סאן ואח' (טרם פורסם, ניתן ביום 02.03.26), בדונה בתקנה 3(א) :

"ואם תמציא לומר שסעיף זה מוגבל אך ורק לתובע בעל מספר סניפים, שכן הסעיף מצינו מפורשות "היו לתובע מספר סניפים", וכי במקרה דנן יש לתובע סניף אחד בלבד - הרי שפרשנות זו, גם אם מתאימה היא לאורה לשון החוק - אינה מתיחסת כלל וכלל עם הבנתו: פרשנות שכזו פוגעת באופן מובהק ובלתי מתאפשר על הדעת בערך השוויון. מה מצא מחוקק המשנה להבוחן בתקנתו בין תובע חד-סיני ובירו תובע רב-סיני? ומה רובה יש בהבחנה כזו?"

...

גם אם לשון החוק מחייבת על תכליות סובייקטיבית של מחוקק המשנה לעשות הבדיקה כאמור לעיל (ומסבירה בלתי מובנת) הרי שחויבת על בית המשפט בפואו לפרש את התקנה להעמידה למול הוראות יסוד חוקיות, ובודאי חוקתיות, ולפרש את התקנה (שהתקבלה לאחר קבלת חוקי היסוד החדשין) בהתאם לרוח זו - כלומר באופן שאינו יוצר אבחנה בין תובע רב-סיני ותובע חד-סיני..."

לעומת זאת, המלומדים פרופ' ס' גולדשטיין וע' טואסיג סוברים, שהגמ שניסוח התקנה 3(א) לcoli הרוי:

"אם כן, משהוספה התקנה 3(א1) אמן הגביל מחוקק המשנה את ההרחבה אליבא דהילכת פולג, ככל שמדובר בתובע שהוא תאגיד כלל-ארצי, להבדיל מתובע שהוא יחיד. עם זאת איןנו רואים בתיקון זה דחייה של הילכת פולג על ידי מחוקק המשנה. הנפוץ הוא, התיקון מבוסס על הכרה בקיים הילכת פולג והוא מעין גושפנקה לה. זאת ועוד, התיקון בא למנוע ניצול הילכת פולג על-ידי תאגידים גדולים כגון צרכניים וייחידיים אחרים. כל עוד סמכות מקומית קיימת הרי זאת מטרה מבורכת".

(הפחתה במעמד שאלת הסמכות המקומית בתי המשפט הכללים, עלי משפט ג' 292, 299).

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

8. נראה, כי אכן לו רצה המחוקק המשנה להגביל תובע שהינו בעל עסוק הממוקם באיזור מסוים לנتابע שעסוקו ממוקם באותו אזור, לא היה צריך לציין המילים "מספר סניפים, והיה אחד מהם בתחום השיפוט..."

לפיכך, מסקנתה היא כי הוואיל ולמשיבה 1 אין כלל סניפים, אלא מקום עסק אחד בלבד, תקנה 3(א1) אינה חלה. תקנה זו יש לפרש כעוסקת בארגון רב סנימי, לגביו, יש היגיון להכפיפו למקום עיסוקו (או מגוריו) של הנتابע.

9. בתשובה המבוקשים לתגובה המשיבים הקדישו המבוקשים חלק נכבד בטיעוניהם לכך שההחלטה בעניין הטלויזיה הלימודית, הניל', שניתנה על ידי בית משפט מהזו, מהווה תקדים מנהה כלפי ערכאות נמוכות יותר. הוואיל ולטענתם הדיוון בבקשתה זו החל לפניה בכווצי בראשם, שעל החלטותינו יש ערעור בזכותו בבית המשפט המחויז, הרוי שישليل בעקבות ההחלטה הניל', ולראות בה הלהקה מנהה.

הנה כי כן, ביני לבני, ביום 19.5.05 הושבעתי כשופט בית המשפט המחויז, ולפיכך תוארנו כרשות פג, והחלטתי זו ניתנת על ידי כשופט, לפיכך, אין חשיבות לטענה זו, כך גם לאسمכתאות המבואות על ידי המבוקשים במצב דנן.

10. בנוסף לאמור לעיל, המגמה כיום היא להפחית בעקרונו של קידום נוחות הדיון, בשל המרחק הקצר בין הערים הגדולות ואמצעי התחבורה הזמינים. היטיב לסכם מגמה זו כב' השופט א' ריבלין ברע"א 188/02 **מפעל הפיס נ' אלי בהן**, תק-על 30, 532 (2003) בציינו:

"**כ"ם, רבים המפקקים בעצם תועלתה של הסמכות המקומית**
ככליל לקידום הנוחיות. מדינת ישראל היא מדינה קטנה בשטחה.
המרחקים הקצריים בין הערים השונות במדינה, ויהיו אלו אף
המרוחקות ביותר זו מזו, אינם גודולים. בהתהッシュ באמצעות
התחבורה הזמינים לאדם בעידן בו אנו חיים, יקשה לקבל את
ההנחה כאילו קיומ הדיוון בבית משפט המצוין במחויז מסויים, ולא
אחר, חיוני להבטחת נוחות הצדדים. לפיכך, נדמה לעיתים כי
העלויות המושקעות בהתקינות במושאי הסמכות המקומית
ובהעברתו של תיק מטיפולו של בית משפט שהחל לדzon בו אל
משנוו שבמחוז שיפוט אחר, נעדרות הצדקה מהותית. כזו היא

בתי המשפט

**ת"א 7080/05
בש"א 1314/04**

בית המשפט המחויז בירושלים

22/05/2005

בפני: כב' השופט יוסף שפירא

דעתו של הד"ר ש' לויין, הרואה בטיעונים בדבר הסמכות המקומית את "achat הדוגמאות הבולטות למקרים שביהם עשוי להתבצע לשווה זמן שיפוטי יקר" (ש' לויין מהות הפרוצדורה האזרחתית - מבוא ועקרונות יסוד (תשנ"ט) 96).

הפייחות של במעמד הסמכות המקומית, כלי לקידום נוחותו של המתדיין, מצא ביטויו גם בפסקתו של בית משפט זה. המשנה לנשיה, ש' לויין, אף קבע מפורשות כי: 'במדינה קטנה כמוינו מילא אין לייחס משמעות מופרזת לשאלת האם טובענה פלונית מוגשת בתחום סמכותה המקומית של בית משפט זה או אחר' (רע"א 6290/94 יAIR לוי נ' צבי פולג ואח', פ"ד מט(2) 731, 734).

בהתאם לקבעתו זו, הגמש המשנה לנשיה באותו מקרה את דרישות כלל הסמכות המקומית, הגנסה שכזו נעשתה גם בהקשרים אחרים בהם נדרשה פרשנות לכללים אלה (ראו למשל: ע"א 775/75 נתן צרקלביץ נ' נזם עבד אלרחים אלנובלסי, פ"ד ל (3) 102, בר"ע 501/84 "הסנה" חברה ישראלית לביטוח נ' רוטבן, פ"ד לט(1) 26). (ההדגשות אינן במקור - י.ש.).

התוצאה היא, איפוא, שלאור כל אחד מן הנימוקים דלעיל, הבקשה להעברת הדיון לבית המשפט המוסמך בתל-אביב נדחתת בזאת.

הGBKSI יישאו בהוצאות המשיבים ושכ"ט עו"ד (כולל) בסך 5,000NL + מע"מ

המציאות תעביר העתק מההחלטה לצדים.

ניתנה היום י"ג באיר, תשס"ה (22 במאי 2005) בהעדן הצדדים.

יוסף שפירא - שופט